

De Balans

21 December 2022 - Jaargang 44 nummer 2

Kerst editie
Kerst editie

In dit Kerstnummer moeten we helaas 2 prominente Rode Lopers herdenken die recentelijk zijn overleden. John herdenkt Chris Lutz met een Lutz Liefhebberij: een Crypto Fillipine.

Pieter herdenkt erelid Jan Polders.

Helaas ontbreekt in dit nummer de immer aanwezige combinatie-rubriek van Peter D.

Met bijdragen van Kees, Timo, Herman en Hans komen we toch nog tot 28 pagina's.

Veel leesplezier gewenst!

Jos Heesen

Colofon

De Balans is het clubblad van UCS De Rode Loper en verschijnt minimaal 4x per jaar.

Kopij kun je sturen naar :
redactie@ucsderodeloper.nl

Redactie en vaste schrijvers:

- Peter Das
- Jos Heesen
- John Temming
- Kees Volkers

Voor meer informatie over UCS De Rode Loper:

www.ucsderodeloper.nl

waar ook ons forum te vinden is.

UCS De Rode Loper is opgericht op :
25 november 1930.

Ereleden van de club zijn :

- Nico van Harten
- Jan Polders
- Jan Prins

Inhoud:

• Rode Lopers combineren	3
• Voor Chris	4
• Crypto Fillipine	5
• Jan Polders	7
• Schach im Freien	8
• Wonderful Wizzards	10
• De langste slagwisseling	13
• Uit de oude doos	16
• New in Chess books	18
• Een fietstochtje naar De Bilt	21
• Dorpskampioen in Colombia	23
• DRL2 Heesen-van Veen	25
• Oplossing Crypto	28

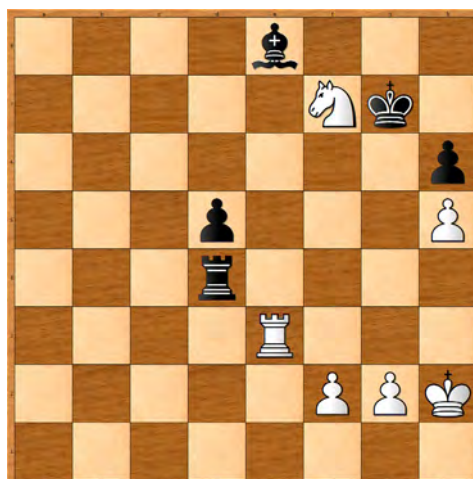
Rode Lopers Combineren – aflevering 41

Peter Das

Deze keer jammer genoeg geen aflevering verzorgd door Peter...
De redactie heeft wat stellingen, waarin gecombineerd kan/moet

worden, opgezocht.

In alle stellingen begint wit en we geven geen oplossingen...

Voor Chris

John Temming

Voor Chris..., nogal simpele titel, maar voor mij heeft dit wel degelijk meer betekenis dan dat.

Als iemand op relatief jonge leeftijd overlijdt is dat voor iedereen een schok en zeker als het zomaar vanuit het niets lijkt te zijn.

En nog meer als je ongeveer dezelfde leeftijd hebt, kan het je in verwarring brengen. Mij in ieder geval wel. Doe ik het wel goed? Kan het mij gebeuren? Leef ik wel gezond? Vragen die ik me de afgelopen weken zelf gesteld heb en waar ik eigenlijk nog niet uit ben.

Chris was een goeie vent, soms een beetje nukkig, maar zeker meestal opgewekt. En met zijn hart op de juiste plek, iets wat bij alle sprekers op zijn begrafenis telkens naar voren kwam. Zelf kreeg ik in de laatste jaren een steeds betere band met hem, hoewel we helaas in de Corona tijd nauwelijks contact hadden natuurlijk.

Behalve het schaken hadden we namelijk ook andere hobby's die we gemeen hadden, cryptogrammen en geschiedenis. We wisselden onze dikke geschiedenis boeken uit die we hadden gelezen en bespraken die dan met een happie en drankje in Oudaen, vaak na een

zaterdagmiddag snelschaaksessie in cafe de Zaak met Dirkjan, Mart, Kees en ons twee.

Dankzij Chris ken ik het fenomeen Sambalkaas, iets wat mijn kinderen nu van harte tussen hun tosti doen. En pas deze zomer kwam ik erachter dat hij ook van harde blues(rock) hield en hebben we samen het concert van George Thorogood bezocht. Met de afspraak dat we dit vaker zouden gaan doen...

Op de volgende pagina vinden jullie een crypto filippine puzzel. Alle vragen zijn schaaktermen of heeft met schaken te maken. En het gezegde dat gevonden moet worden heeft met historie te maken, iets waar we samen in een sessie op uitkwamen en wat ik nog steeds een prachtige zin vind.

Waarom ik zo'n puzzel niet bij leven van Chris heb gedaan, is iets wat ik niet goed kan verklaren, pas bij gemis komen mensen echt in actie schijnbaar.

Hij had deze puzzel absoluut leuk gevonden, waarschijnlijk als eerste opgelost, en daarna mij afgemeten op zijn Chris' verteld:

“John, dit is te mak-ke-lijk”.

Crypto filippine 1/2

a		21			29	35				
b				12	6	7	16			
c		45			21				18	
d	33		37	1				28		
e	44	17					19			
f		48				5	6			
g		27	27		38				39	
h	10		14		25			20		
i	51		24				34			
j			22		2		50			
k	26				31			41		
l	46	30					13		3	
m	43	32	49		18					
n	15			4			36	36		
o		9		8	42	11				
p				47			23	40		

Crypto filippine 2/2

- a) Dit edel dier eet met bestek?!
- b) Vreemd, 18 of achttien, maar alleen de letters doen er toe.
- c) Heel klein schaakpotje.
- d) Die kleine daar aan de zijkant? Dat kan een grote worden!
- e) De tegenstander werkte mee om die oude spaanse munt te geven.
- f) Engels?! Laat Tal zijn eigen opening spelen!
- g) Het aanbod dat Don Corleone deed.
- h) Wild west zet van de Eagles?!
- i) Zo beeindigen pythons een partij.
- j) Beide lesbiennes konden niet winnen. (*niet woke, ik weet het... JT*)
- k) Was dat uwe ex ma, die wiskundeleraar?
- l) Bekijk glorie nat om je kracht te kennen.
- m) Belangrijk voor het schaken? Dat laat ik in het midden.
- n) Niet op dezelfde kleur maar toch samen.
- o) Je gaat niet winnen? Dat valt me mee Sir!
- p) De laatste letter móet wat doen!

1	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14			
15	16	17	18	19		20	21	22		23	24	25	26	27	28	29	
30	31	32	33	34		35	36	37		38	39						
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51						

Oplossing achterin deze Balans!

Jan Polders 1933 – 2022

Pieter Bakker

Vlak voor het verschijnen van deze Balans bereikte ons het bericht dat er nog een prominente Rode Loper was overleden: *Jan Polders*.

Pieter Bakker herdacht hem op onze site als volgt:

De familie bracht ons het verdrietige bericht dat erelid Jan Polders is overleden. De uitvaart zal in besloten kring zijn.

Jan kwam als geboren Utrechter vlak na de oorlog via de Protestante kerk terecht bij de Utrechtse Christelijke Schaakvereniging. Na een korte onderbreking door een verhuizing naar den Haag, was hij in 1951 weer terug om niet meer weg te gaan. In totaal was Jan dus meer dan 70 jaar onafgebroken lid van onze club.

Als accountant had Jan er aardigheid in om de financiën van de club te organiseren en zo was hij zo'n twintig jaar onze penningmeester. Daarnaast was hij actief in het beheer van Denksportcentrum De Remise (aan de Kanaalstraat) en was hij wedstrijdleader interne. In 1977 volgde hij Wiebe de Vries op als clubkampioen. In diezelfde tijd organiseerde Jan druk bezochte simultaanwedstrijden voor de Utrechtse schaakgemeenschap. In 2001 werd Jan

vanwege zijn verdiensten voor de club tot erelid benoemd.

In 1995 verhuisde Jan naar Leersum. Toen een paar jaar later de club ook nog de clubavond van de dinsdag naar de woensdag verplaatste, op de bridgeavond van Jan, werd het contact met de club schaarser. Toch bleef hij op afstand betrokken bij de club, bezocht als het kon toernooien, las trouw het clubblad en de jaarverslagen en hield op toernooien contacten met clubgenoten.

Met Jan verliezen we een van de iconen van de club, die ons heeft geholpen te worden wat we nu zijn. We wensen de familie veel sterkte.

Schach im Freien - St. Pietersberg

Kees Volkers

We zijn hier bij Chalet Bergrust in Maastricht, anno 2009. Bergrust is een café-restaurant aan de oude Luikerweg, halverwege de klim naar de top van de St. Pietersberg.

De Pieterpad-wandelaars kennen deze uitspanning wel, want als je hier langs loopt begin je zo'n beetje aan de laatste kilometer van de 500 km lange wandelroute. Tenzij je de route van zuid naar noord loopt, want dan heb je nog 499 km voor de boeg. Maar als je 'm van noord naar zuid loopt, dus van Pieterburen in Groningen naar de St.

Pietersberg, onder Maastricht, en je hebt de hele route volbracht, dan kan je in Bergrust een certificaat halen dat je het hele pad gelopen hebt.

Ik ben er een paar keer geweest, als co-auteur van de Pieterpad-gids. Ik zal deze foto toen genomen hebben. Het is een fijne plek, met goed eten en drinken en een fraai uitzicht over Maastricht. Op de foto zien we de stad liggen in de achtergrond.

Dus als je nog eens in Maastricht komt, ruk je los van het ordinaire Vrijthof en wandel eens deze kant op.

Ik was er vorige maand nog. Het schaakspel is weg. Neemt ook veel ruimte in, zo'n spel, zal wel niet veel belangstelling voor zijn geweest, en je kunt er ook vier terrastafeltjes neerzetten.

De St. Pietersberg is een berg uit een jongensboek, met mysterieuze onderaardse gangen en alle spannende verhalen die daarbij horen. De gangen zijn ontstaan door de mergelwinning, die hier al sinds de Middeleeuwen plaats vindt. Dat gebeurde altijd ondergronds, door de blokbrekers, die de mergel in blokken uit de wand zaagden en zo steeds dieper de berg in drongen. Soms stuitten de arbeiders op fossielen of beenderen van lang uitgestorven dieren, zoals de Mosasaurus of Maashagedis, een soort zeekrokodil die hier 65 miljoen jaar geleden leefde,

Je kunt de Mosasaurus bewonderen in het Teylersmuseum in Haarlem en het Natuurhistorisch Museum in Maastricht.

Zo raakte de berg dooraderd met gangen, die een wijdvertakt labyrinth vormden van kilometers lang, dat doorliep tot in België. Die gangen werden dan ook gebruikt als smokkelroute, schuilplaats, of onderduikadres. Maar wie hier niet thuis was, liep grote kans te verdwalen en de hongerdood te sterven. Dat is dan ook diverse malen gebeurd.

Sinds 1922 werd de mergel niet meer in gangen uitgehouwen, maar gewonnen in dagbouw. Dat betekent dus dat de berg werd afgegraven in een open groeve. Hierdoor is de Pietersberg veranderd in een grote holle kies. De wanden van de groeve zitten vol met gaten, die de plekken aangeven waar het gangenstelsel door de graafmachines van de ENCI is aangesneden. In die gaten broeden oehoes, de grootste uilensoort in Nederland.

In de rest van de berg lopen nog steeds al die gangen. Dat leidt soms tot onaangename verrassingen. Zoals in november 2003, toen ter hoogte van Chalet Bergrust een deel van de oude Luikerweg plotseling in de diepte verdween.

Er waren toevallig geen slachtoffers, maar de argeloze Pieterpad-wandelaar is gewaarschuwd: denk nooit dat je er al bent, er kunnen op die laatste meters nog rare dingen gebeuren!

Schaken met Wonderful Wizards

Tijdens de zomermaanden waagde ik me aan enige correspondentie partijen (3 dagen per zet) op Chess.com. Een van die partijen was in teamverband tegen de *Wonderful Wizards of Oz*.

In zo een teamwedstrijd speel je tegen dezelfde tegenstander tegelijkertijd twee partijen: een met wit en een met zwart. Mijn witte partij was kort maar hevig:

Wit: [REDACTED], zwart: Dave_1969

1.Pc3 Pf6 2.e4 e5 3.f4 d5 4.fxe5 Pxe4 5.Pf3 Le7 6.De2 Pxc3 7.bxc3 0-0 8.d4 f6 9.Tb1N

Volgens mijn database een nieuwtje, maar mij leek het verstandig om al mijn stukken ontwikkelings-mogelijkheden te geven

9...Lg4

Het opgeven van de b-pion blijkt geen goed idee. Misschien toch beter 9...fxe5 10.Dxe5 Pc6

10.Txb7 fxe5 11.Dxe5 Lxf3

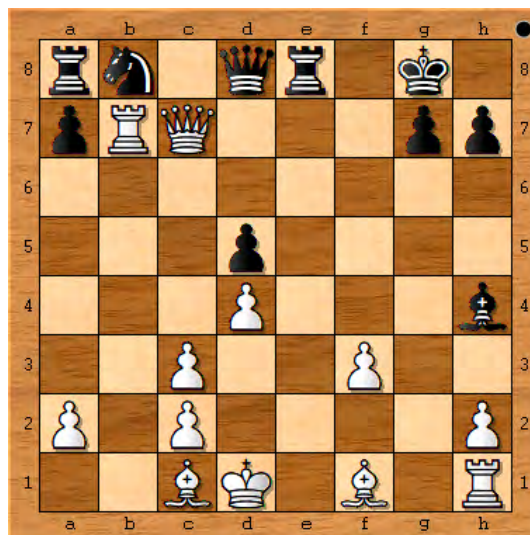
Ook niet de beste 11...Lh4 12.Kd1 (niet 12.Pxh4? Te8) 12...Pc6 13.Dxc7 Df6.

12.gxf3 Lh4+

In combinatie met zijn volgende zet was dit het plan van zwart.

13.Kd1 Te8 14.Dxc7...

En plotseling dreigt ook wit wat!

14...Te1+ 15.Kd2 Dg5+

Een verleidelijk schaakje, maar het blijkt te veel van zijn stelling te vragen. Beter 15...Pd7 16.Dxd8+ (niet 16.Dxd7? Dg5+ 17.Kd3 Td1 18.Ke2 Txc1) 16...Txd8.

16.f4 Dg4

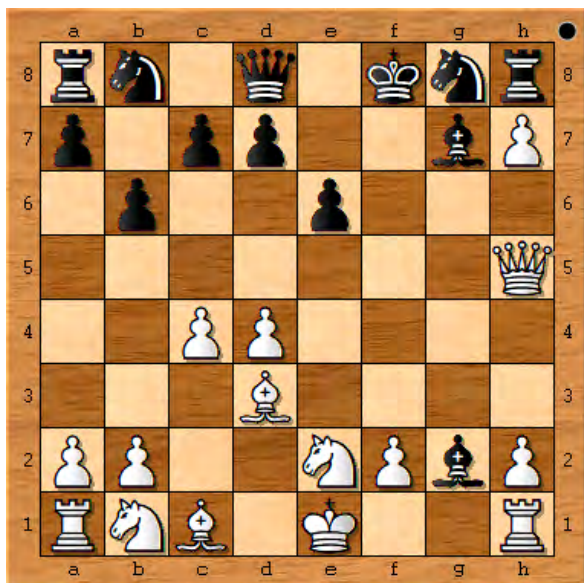
Zwart dreigt met mat in één, maar overziet het witte mat in twee.

17.Df7+ Kh8 18.Df8# 1-0

Mijn zwarte partij was zeker zo spectaculair en een aanwinst voor de theorie van het [REDACTED] Systeem (door sommigen de Engelse Verdediging genoemd):

1.d4 b6 2.e4 e6 3.c4 Lb7 4.Ld3 f5
5.exf5 Lxg2 6.Dh5+ g6 7.fxg6 Lg7
8.gxh7+ Kf8 9.Pe2

Deze zet wordt door veel theoretici aangemerkt als de enige poging van wit om de gedurfde zwarte opzet te weerleggen. Als wit probleemloos Pf4 mag spelen, hebben ze daar gelijk in. Zwart moet dus wit, met allerlei dreigingen, van dat plan afhouden.

9...Pf6 10.Dh4 Lxh1 11.Lg5...

Waarom niet direct 11.Pf4? Zwart houdt ook dan materieel overwicht, bijvoorbeeld: 11.Pf4 Pc6 12.Pg6 Kf7 13.Pxh8 Dxh8 14.Pc3 e5.

11...De7

Ik volg hier een aanbeveling van Christian Bauer in zijn boek "Play 1...b6".

12.Pf4 Df7

Aanlokkelijk is 12...Db4 maar dat helpt wit alleen maar met zijn verdere ontwikkeling: 13.Pd2 Le4 14.Lxf6 Txh7 15.Lxg7.

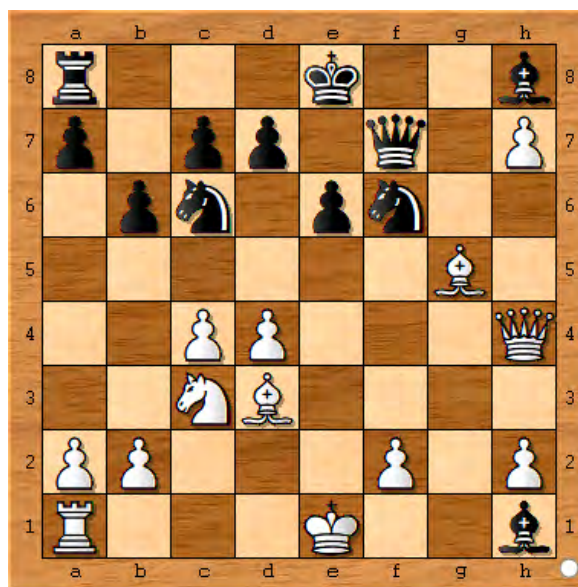
13.Pc3

Wit verhindert dat zwart zich met Le4 kan bevrijden.

13...Pc6

Niet 13...Pxh7 vanwege 14.Le7 Kg8 15.Lg6

14.Pg6 Ke8 15.Pxh8 Lxh8

16.0–0–0 Pb4

Hier wijk ik af van een eerdere partij:

16...Lf3 17.Tg1 Pe7 18.Pb5 Tc8 19.Pxa7 Ta8 20.Pb5 Txa2 21.Kb1 Ta5 22.Pxc7+ Kd8 23.Df4 Le2 24.Lc2 Pf5 25.Pxe6+ Ke7 26.Db8 Dxh7 27.Lxf6+ Lxf6 28.d5 Dh8 29.Tg8 1–0 Doric (2448) -

Kovacevic (2471) Rijeka 2006. In ruil voor mijn loper op h1, die zijn werk heeft gedaan, wil ik de loper op d3, die nuttig is voor wit.

17.Txh1

Nadere analyse leerde mij dat wit hier: 17.Lb1 Lf3 18.Tg1 had moeten spelen. Dat had wit meer opgeleverd dan in de partij, hoewel dat voor beide spelers lastig in te schatten was.

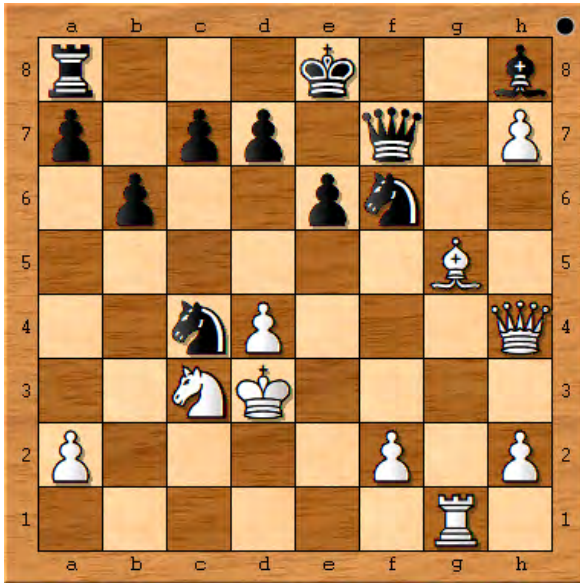
17...Pxd3+ 18.Kd2

Op 18.Kb1 was 18...Pxb2 gekomen.

18...Pxb2 19.Tg1

Hier had wit beter op een goede afloop van het eindspel kunnen gokken: 19.Lxf6 Dxf6 20.Dxf6 Lxf6 21.Pb5.

19...Pxc4 20.Kd3

20...Dg6+

Deze en de volgende waren de moeilijkste zetten van de partij. Zwart heeft nu het momentum van de aanval en moet dat proberen vast te houden, want anders kost het have en goed om wits spel op de koningsvleugel in te dammen. Dus niet:

a) 20...e5 21.Lxf6 d5 22.Lxh8;
b) 20...d5 21.Lxf6 Lxf6 22.h8D Lxh8 23.Dxh8;

c) 20...Pd6 21.Lxf6 Lxf6 22.h8D Lxh8 23.Dxh8 Ke7 24.Dxa8;

Ook 20...Dxh7 21.Kxc4 (21.Dxh7 Pxb2 22.Kxc4 (22.Lc1 Lxd4 23.Kxd4 Pd6 24.Kd3) 22...Pxb2 23.Txb2 d5) 21...d5 22.Kb3 Dxh4 23.Lxh4 Kd7 had het

zwarte voordeel vast kunnen houden, maar ik wilde de dames liever op het bord houden omdat ik een matnet voor ogen had.

21.Kxc4

Of 21.Ke2 Kf7 22.Tg3 Dxh7 en zwart houdt zijn materiële plus.

21...Dc2

Het idee achter de vorige zet: de witte koning wordt in een matnet gelokt.

22.Tc1

Ook andere zetten helpen niet:

a) 22.Tb1 b5+ 23.Txb5 d5+ 24.Kb4 a6;

b) 22.f3 b5+ 23.Kxb5 Tb8+ 24.Ka6 Db2;

c) 22.Dh3 c6 23.Tb1 d5+ 24.Kb4 Kd7

22...b5+ 23.Kc5 Db2 24.Pxb5 Tb8

0-1

De langste slagwisseling

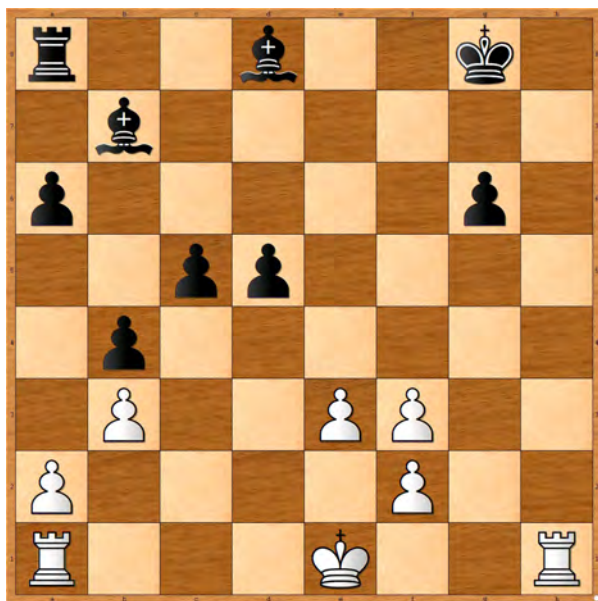
Timo Können

Een stelling uit de partij Hans Bernink – Timo Können, interne competitie, 17 februari 2010:

Er volgde een kaalslag:

18...Txf3 19.gxf3 Pxe5 20.hxg6 Pxd3+ 21.Dxd3 Dxc6 22.Dxc6+ hxc6 23.cxd5 exd5

en zwart had een mooi eindspel bereikt. Maar waar het hier om gaat: dit waren *elf* slagzetten (elf plies) achter elkaar! Voor zover ik weet is dat nog steeds met gemak het record in mijn eigen partijen.

Wie biedt meer? Ook een evenaring zou ik al interessant vinden. Zet het in een volgende Balans of maak een draadje aan op het forum; als er dan een wedloopje op gang komt zal ik daar hier weer verslag van doen. Beloning: een biertje of kruidenthee aan de bar.

En natuurlijk een kans op eeuwige roem, zij het waarschijnlijk alleen lokaal. Want wat voor figuur slaat dit in internationaal verband?

Googelen op ‘*longest capture sequence in chess*’ leidt direct naar de website met schaakrecords van Tim Krabbé.

Daar blijkt dat het wereldrecord op liefst **17** ‘halfzetten’ staat. Aanschouw Blodig – Wimmer, Duitsland 1988:

**12...dxc4 13.dxc4 Pxc4 14.Pxc4 Lxc4
15.Pxe5 Lxe5 16.Lxe5 Dxd1 17.Tfxd1
axb5 18.Lxb7 Txa4 19.Txa4 bxa4
20.Lxc7 Lxe2**

en zwart won na nog 15 zetten. Veel
meer dan bij mijn eigen partij-fragment
krijg ik hier damvibes bij, alsof de
spelers helemaal geen keuze hadden in
wat ze deden.

Maar het blijkt dat zelfs het record voor
het grootste aantal slagzetten *op hetzelfde
veld* nog op een hoger aantal zetten staat
dan de 11 waar Hans en ik verscheidene
velden voor nodig hadden: namelijk 12.
Weiss – Burschowsky, Oostenrijk 1995
(als zwart nu ook nog Schwarz had
geheten was ik wantrouwig geworden):

**37.hxg4 hxg4 38.fxg4 Phxg4 39.Phxg4
Pxg4 40.Pxg4 Lxg4 41.Lxg4 Dxg4
42.Dxg4 Txg4**

Kijk nog even naar zet 38 en 39: dat Phxg4 wordt beantwoord door Phxg4 heb ik ook nooit eerder gezien.

Noot: het is natuurlijk sowieso leuk die pagina van Krabbé te bekijken. Ik moest hardop lachen bij het record ‘Greatest number of castlings: 3’.

Hè, hoe kan dat?

Krabbé geeft de partij Heidenfeld – Kerins, Dublin 1973, waarin de witspeler – een IM! – op zet 10 kort rokeerde en op zet 33 ook nog eens lang. Blijkbaar waren beide spelers inmiddels vergeten dat dat laatste niet meer mocht.

De website *chessgames.com* kan de partij dan ook niet in z’n geheel weergeven...

Rokaderecordhouder Wolfgang Heidenfeld (rechts).

‘Most people who knew him remembered him for his arrogance as he had little hesitation in letting lesser players know what he thought of their play.’

Uit de oude doos

Herman van der Ploeg

De feestdagen rond kerst naderen, je staart naar de kale bomen in het winterlicht, schenkt een Duvel in en denkt weer aan schaken, de hobby waardoor je je nooit meer hoeft te vervelen. Wat was ook alweer je allermooiste partij? Heb ik ooit een dame geofferd? Nee, ik kom niet verder dan een torenoffer, toen ik nog koningsgambiet speelde, lang geleden.

Een partij winnen met een dame-offer, ja, wie wil dat niet? En de zwarte koning daarbij ook nog mat zetten op de onderste rij van wit? Heerlijk! En dat het dodelijke mat dan wordt gerealiseerd door een zet met de witte koning? Bijna onvoorstelbaar...

Ik hoefde niet in de archieven van de KNSB te duiken om zo'n partij te vinden, noch hoefde ik te speuren in obscure Russische schaaktijd-schriften of in vergeelde jaarboeken van *New in Chess*. Ik kwam onderstaande partij gewoon tegen op Instagram, op het *chesstacticchannel*. Het is een partij tussen Edward Lasker en Sir George Thomas, Londen, 1911.

Let wel, het gaat hier dus niet om *Emanuel Lasker*, wereldkampioen schaken van 1894 tot 1921, van wie deze

Edward wel verre familie was en met wie hij vaak wordt verward.

Hij leefde van 1885 tot 1981, werd geboren in Pruisen en emigreerde in 1914 naar de Verenigde Staten. Hij was ingenieur van beroep, bereikte de titel van Internationaal Meester en schreef boeken over schaken, dammen en go, las ik op Wikipedia.

Enfin, de partij waar ik op doelde ging als volgt:

1. d4 e6 2. Pf3 f5 3. Pc3 Pf6 4. Lg5 Le7 5. Lxf6 Lxf6 6. e4 fxe4 7. Pe4 b6 8. Pe5 0-0 9. Ld3 Lb7 10. Dh5 De7 11. Dxb7!

11 ... Kxh7 12. Pf6+ Kh6 13. Peg4+ Kg5 14. h4 Kf4 15. g3 Kf3 16. Le2+ Kg2 17. Th2+ Kg1 18. Kd2 mat

Zo mooi kan het zijn! Sommige commentatoren op internet vonden de matzet 18. 0-0-0 fraaier, maar ik vind de zet met de koning toch net iets subtieler.

184
London 29. 10. 12. City of L. Chess Club
Schwarz: G. V. Thomas.

	WHITE.	BLACK.		WHITE.	BLACK.
1	d2-d4	e7-e6	26		
2	f4-f3	f7-f5	27		
3	f4-e3	g8-f6	28		
4	g4-g5	h8-e7	29		
5	g5xg6	h7xg6	30		
6	h2-e4	f5xe4	31		
7	g3xe4	g7-g6	32		
8	h3-e5	g-o	33		
9	h4-d3	h7-h8	34		
10	g1-h5	d8-e7	35		
11	h5xh7+	kg8xh7	36		
12	h4xh7	kg8-h6	37		
13	h5-g4+	h6-g5	38		
14	h2-h4+	h5-g4	39		
15	g2-g3+	kg4-f3	40		
16	h3-e2+	h3-g2	41		
17	h1-h2+	kg2-g1	42		
18	h2-d2#		43		
19			44		
20			45		
21			46		
22			47		
23			48		
24			49		
25			50		

New In Chess books: sample pages 1

Jos Heesen

Uitgeverij *New In Chess* attendeert mij steeds op nieuwe boeken die zij publiceert. Ze doen dat met een aantal "sample pages" uit het desbetreffende boek.

Het zijn altijd Engelstalige boeken en daarom leek het mijn leuk om, met behulp van *Google Translate*, op mijn beurt weer wat "samples" uit hun "sample pages" hier in het Nederlands te presenteren.

In deze Balans wordt dat het boek "*The Exhilarating Elephant Gambit*" van *Michael Agermose Jensen* en *Jakob Aabling-Thomsen*.

In de *NIC sample pages* beginnen ze altijd met het Voorwoord, dus ook hier:

"Van alle mogelijke antwoorden op 1.e4 staat de klassieke 1...e5 bekend als een van de meest respectabele. Je mag, zoals Michael jarenlang deed, deze zet spelen in de hoop de Marshall Attack binnen te gaan. Maar als je eenmaal begint te winnen, merken mensen het op en ben je gedoemd om de anti-Marshall, de Afruil-variant en dat "opwindende" d2-d3-gedoe tot het einde der tijden te spelen. Ook al als je bekend bent met die varianten, heeft wit nog steeds de keuze uit het Italiaans, Schots en Loperspel, evenals een assortiment van gambieten en zijlijnen...

...het *Olifantengambiet* begint met de zetten 1.e4 e5 2.Pf3 en dan, in plaats van het gebruikelijke 2...Pc6, komt het provocerende 2...d5!?, wat het spel in een unieke richting stuurt. Het zal voor de tegenstander waarschijnlijk als een complete verrassing komen.

Het *Olifantengambiet* heeft nooit het hoogtepunt van de openingstheorie gehaald, en wordt vaak geclassificeerd als een opening van het vierde echelon naast zulke "dwaasheden" als de *Grob*. Hoewel wit op geen enkele manier een duidelijk voordeel kan afdwingen, zijn er slechts een paar varianten die wit een klein maar tastbaar voordeel beloven.

Desalniettemin, theorie is één ding, praktijk is iets anders en we zullen laten zien hoe je dat allemaal aanpakt.

De zet 2...d5 werd voor het eerst genoemd in *Traité du jeu royal des echets* door *B. Asperling*, gepubliceerd in Lausanne rond 1690. Het boek was een verzameling openingstheorie en onderzocht alleen het antwoord 3.d4.

Eeuwenlang werd 2...d5 bijna genegeerd, behalve af en toe was er een korte vermelding in openingsboeken.

In de jaren 80 en 90 van de 20ste eeuw verschenen er enkele kleine monografieën om het gambiet te promoten, maar het heeft nooit echt een breder publiek bereikt.

Zelfs vandaag de dag is informatie schaars, met in de meeste hedendaagse openingsboeken slechts een of twee korte regels als "weerlegging".

Zoals duidelijk zal worden, is de slechte reputatie onverdiend.

Dit boek introduceert de magische wereld van het *Olifantengambiet*, analyseert de belangrijkste varianten en biedt tal van nieuwigheden waarvan we denken dat ze zullen leiden tot een heropleving. Maar vertel het alsjeblieft aan niemand! We willen de slechte reputatie van de opening behouden, terwijl we de punten binnenhalen. Als u, beste lezer, het soort speler bent dat gedijt in gecompliceerde posities en niet bang is om risico's te nemen, zoek dan niet verder dan het boek dat u in uw handen houdt.

Lees het, en je bent klaar om het *Olifantengambiet* te spelen.

Michael Agermose Jensen & IM Jakob Aabling-Thomsen, Denemarken, september 2020

Tot zover het voorwoord, nu een partij

“Fawler - Rasmussen
Tacoma, 1991

1.e4 e5 2.Pf3 d5

De speler met de zwarte stukken is beter bekend van een variant in het *Blackmar-Diemer Gambit*, 1.d4 d5 2.e4 dxe4 3.Pc3 e5 4.Pge2, de Rasmussen-aanval. In 1988, na de publicatie van *Elephant Gambit*, organiseerden de auteurs Jensen, Purser en Pape het correspondentie *Elephant Gambit World Toernooi* (EGWT), dat Rasmussen won.

**3.Pxe5 Ld6 4.d4 dxe4 5.Lc4 Lxe5
6.Dh5 De7 7.Dxe5 Dxe5 8.dxe5 Pc6
9.Lf4 Pge7 10.Pc3 Pg6 11.Pd5**

Een dubieus avontuur. Wit zal materiaal winnen, maar dit hele plan zal in zijn gezicht ontploffen.

11...Pxf4 12.Pxc7+

Hij hapt in het aas! 12.Pxf4 was het minste euvel. Maar na 12...Pxe5 13.Ld5 f5 14.Lb3 c6 15.0–0–0 had Wit geen compensatie voor de verloren pion, en verloor in *Rost – Leisebein corr. 1999*.

12...Kd8

Het was nog beter om 12...Ke7! te spelen, aangezien wit geen zwartveldige loper meer heeft om de koning lastig te vallen, bijvoorbeeld 13.Pxa8 Pxe5 14.Lb3 Pxd2+ geeft Zwart een gewonnen stelling; het paard op a8 is gedoemd, ongeacht waar de witte koning heengaat.

13.Pxa8 Pxd2+

14.Kf1

Een blunder! 14.Kd2 was noodzakelijk, al houdt Zwart na 14...Lf5 het beste van het spel.

14...Lh3 15.Kg1 Pxe5 16.Lb3

In een analyse in *Elephant Gambit 2* (1997), wordt 16.Le2 Pf4 17.Ld1 Pf3† 18.Lxf3 exf3 19.Te1 Pe2† 20.Txe2 fxe2 met voordeel voor Zwart gegeven. Maar het is mat op de volgende zet!

16...Pf3+ 17.Kf1 Pf4# 0–1

Een mooi einde!

Samenvattend: echt koffiehuischaak. Wit ging recht op materiaalwinst af. Ondertussen lanceerde Zwart een aanval, waar Wit ook met een dameruil niets meer kon doen en mat ging in 17 zetten.”

Tot zover mijn sample van de sample pages van “*The Exhilarating Elephant Gambit*”.

Een fietstochtje naar De Bilt

Herman van der Ploeg

Op vrijdag 4 november speelde het kersverse vijfde team uit tegen DBC4. Met drie oud-leden van het vorig jaar gepromoveerde vierde (Els Goudriaan, René en ondergetekende) en drie nieuwe krachten, Douwe de Wit, Freek Bax en Albert Jansen, gingen we allen duurzaam op de fiets naar De Bilt voor onze tweede externe wedstrijd.

Om te beginnen citeer ik het verslag dat ik van Els ontving:

"Gelukkig had ik mijn oordopjes bij me, want we schaakten in een zaaltje naast een sporthal, en af en te vloog er een bal tegen de muur. Achter mij tikten zo'n twintig analoge schaakklokken in een kast. Ik had wit en mijn tegenstander speelde Frans. In het toernooi op Guernsey had ik me laten verrassen door de Winawer variant (e4-e6/d4-d5/Pc3-Lb4). Dat was heel irritant, ik had de grootste moeite mijn pion op e4 te beschermen. Daarom speelde ik nu e4-e6/d4-d5/Pd2, zodat ik zo nodig c3 kon spelen. In eerste instantie pakte dit prima uit, ik kwam goed uit de opening. De tegenstander speelde gigantisch snel. Zo snel dat onze handen elkaar een keer aanraakten op de klok, waarna ik wel even hardop

gemopperd heb. Hij wilde laten zien dat hij alle zetten mooi uit zijn hoofd kende, denk ik. Blijkbaar deed ik ook logische zetten, want hij hield zijn 'zo snel mogelijk' een zet of 12 vast. Tot zet 23 ging het gelijk op. Daarna schatte ik een dameruil verkeerd in en kwam ik minder te staan. Ik moest bluffen om in de partij te blijven, maar kwam ook in materieel opzicht achter te staan. Toch doorgespeeld - 'de tegenstander is tenslotte geen Carlsen' zegt mijn schaakcoach altijd - en inderdaad, op het eind trapte hij in een valletje en kon ik zijn looper winnen.

Daarna remise aangeboden, wat hij afsloeg omdat ik niet zoveel tijd meer had en hij veel (zo zei hij hardop). Op het eind had hij nog 2 aaneengesloten pionnen en ik 1, en lukte het me net niet om remise te houden."

Dat was jammer. Afgezien daarvan had haar tegenstander de irritante gewoonte om met zijn wijsvinger boven het bord te dansen en in de lucht tikkend allerlei velden aan te wijzen voor mogelijke zetten. Lijkt me vrij hinderlijk. Daarbij was het ook nog behoorlijk koud (energiebesparing?) in de speelzaal, en sommige spelers trokken zelfs hun jas aan.

Ondertussen was René met wit al klaar in een partij die als volgt begon: 1. d4 c5 2. d5 Pf6 3. c4 d6. 4. Pc3 g6. Dat schijnt de *Benoni-Indian Defense* te heten, mij totaal niet bekend. Uiteindelijk werd alles doorgeschoven en vastgezet en werd tot remise besloten zonder dat er ook maar één pion was geslagen.

Zelf speelde ik aan het tweede bord ook remise. Ik had het idee dat ik voortdurend iets beter stond, maar maar tegenstander zag al mijn oppervlakkige trucjes en na te gemakzuchtig afruilen van stukken bleef er een weinig boeiend eindspel over met ongelijke lopers.

Douwe aan het derde bord speelde met zwart Nimzo-Indisch tegen 1.b3 Pf6 2.Lb2 d5 3.Pf3 c5 4. e3 Pc6 5. d4 cxd4 6. exd4 Lg4. Rond de 30ste zet kwam het tot een afruil die hem op het eind een volle toren opleverde.

Zijn jeugdige tegenstander speelde door tot hij ook dameverlies niet meer kon vermijden. Strak en effectief uitgespeeld door Douwe.

Aan het eerste bord speelde Freek met wit werkelijk een voorbeeldige partij. In de Franse doorschuifvariant won hij een pion in het middenspel. Hij wikkelde af naar een eindspel met een vrijpion op de a-lijn en een

sterke witte loper tegen een zwak paard en wist met prima eindspel-techniek het volle punt te pakken.

Albert aan het zesde bord speelde met zwart ook al Frans tegen 1.e4, met Lb4 en c5. Wit speelde zijn dame snel naar de h-lijn, gevolgd door een paard op g5, en het begon er al heel snel gevaarlijk uit te zien voor zwart. Wit "offerde" een loper op g6. Aannee daarvan was te gevaarlijk door allerlei matdreigingen. Enfin, Albert overleefde de mataanval en wist zelfs nog tegenkansen te creëren, maar in het eindspel ging hij helaas toch ten onder.

Eindstand 3-3. In ieder geval een hele verbetering na onze smadelijke nederlaag tegen Amersfoort. Ik bespeur een stijgende lijn. En dan hebben we óók nog dr. Stephan de Hoop (onlangs gepromoveerd in de wiskunde) op de reservebank!

DRL5 gaat ongetwijfeld een mooi seizoen tegemoet. Ik voorspel winst tegen Nijkerk - dat kan ik makkelijk doen want die uitslag is mij inmiddels bekend... Dat is dan weer het voordeel van het late inleveren van dit verslag.

Moedig voorwaarts!

Dorpskampioen in Colombia

Hans Nijland

In 1982 speelde Tanja Nijmeijer nog met poppen op de kleuterschool in Denekamp. Colombia bestond voor haar nog niet. Daar waren toen marxistisch-leninistische guerrillagroeperingen als de FARC en de ELN actief, en ook allerlei rechtse paramilitaire groepen, vaak

hand in hand met de drugsmaffia en met het leger, gevaarlijke jongens kortom.

Toeristen kwamen er dan ook vrijwel niet. Ik trok in die tijd samen met Annette door Zuid-Amerika, en Colombia leek ons wel wat.

Ja, we waren jong, nieuwsgierig en misschien ook wel wat naïef

Deze foto is mij dierbaar. Hij is genomen door Annette in Istmina, een dorpje in Choco, een achtergestelde provincie in de jungle aan de Pacifische kust, waar vooral zwarte mensen woonden.

Net toen wij er waren vond er de jaarlijkse sportweek van het dorp plaats. En daar hoorde ook een schaaktoernooi bij. Dus schreef ik me in en de organisator, de schoolmeester, verzocht daarop alle

deelnemers zich terug te trekken,
behalve de kampioen van het dorp.
Met hem zou ik dan een zeskamp
spelen op het schoolplein.

Daar is deze foto van. Je ziet slechts
een paar van de tientallen
toeschouwers. Ook zie je niet de
twee gigantische boxen naast ons,
waaruit tijdens de partijen
kneiterharde reggae kwam.

Ik won de zeskamp, in mijn
herinnering ongeslagen, maar
helemaal zeker weet ik dat niet
meer; mijn tegenstander speelde

zeker niet slecht, dat weet ik nog
wel.

Als prijs kregen Annette en ik,
samen met de onttroonde kampioen
een fantastische maaltijd, door de
vrouw van de schoolmeester bereid.

Ook al ben ik dan nooit
clubkampioen geworden, ik ben wel
de enige rode loper die kampioen
van Istmina is geweest.

En dat zal denk ik wel zo blijven.

DRL-2 vs OZU-2, 05.11.2022

Omdat ik de vorige externe partij in het 1^e (KNSB) had verloren, moest ik voor straf proberen mij te rehabiliteren in het 2^e (KNSB). Daar was Oud Zuylen onze tegenstander, zodat het voor beiden een thuiswedstrijd was.

**1.Pc3 e5 2.Pf3 Pc6 3.d4 exd4
4.Pxd4 d5**

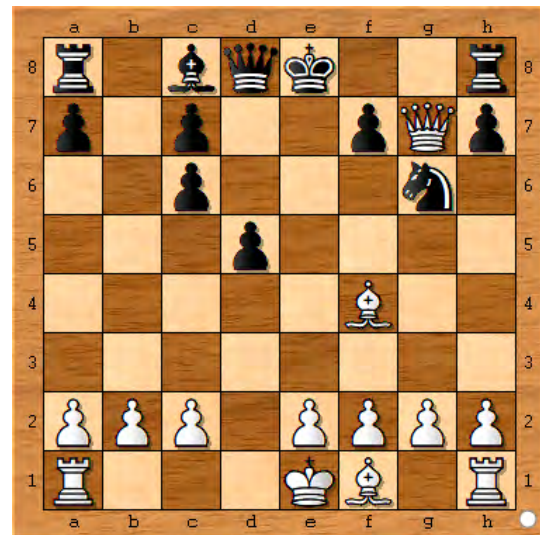

Een voortzetting die ik niet eerder in een serieuze partij zag. Vrijwel altijd kwam 4...Lb4 of 4...Pxd4. Dus Wout en ik waren op ons zelf aangewezen. Als je dat al na de 4e zet voor elkaar hebt, wie heeft dan Fischer Random nodig?

**5.Lf4 Lb4 6.Pxc6 bxc6 7.Dd4
Lxc3+ 8.Dxc3**

Met aanval op c6 en g7. Zwart kan er maar één dekken.

8...Pe7 9.Dxg7 Pg6

10.h4

Met het dubbele plan h5 en Lg5.

10...h5 11.Lg5 Dd6 12.Df6 Le6

Het was beter geweest om de koningstoren vast veilig te stellen met 12...Tg8. Maar Wout had geen fiducia in een eindspel zonder dames met zijn versplinterde pionnenstelling. Bovendien wilde hij zijn korte rokade optie openhouden. Met mijn volgende zet wilde ik proberen om de zwarte stelling nog verder aan gort helpen:

13.e4

Zwart mag deze pion niet direct slaan vanwege een mat dat wit met Td1 in gedachten had. Ik moet zeggen dat ik de consequenties van zwarts antwoord had onderschat.

13...Db4+ 14.Kd1 dxe4

De b2 pion wordt gedekt door de dame op f6!

15.a3 Dd6+ 16.Ke1 Lg4

Wit kan voorlopig Td1 op zijn buik schrijven en zal iets anders moeten

bedenken. Maar ik wilde dat plan nog niet loslaten en speelde daarom:

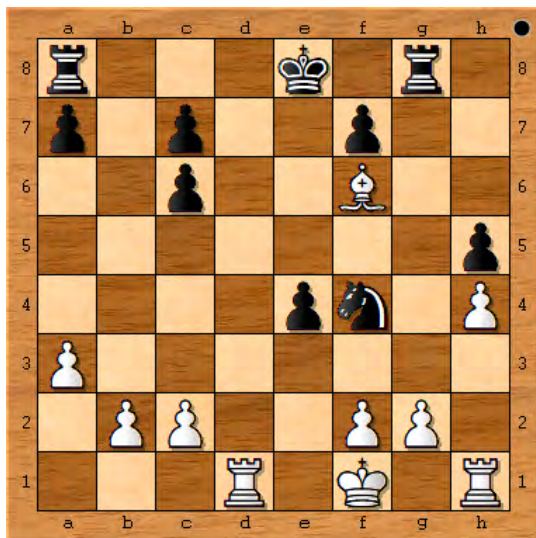
17.Le2

Beter was hetzelfde plan, maar beginnen met *17.f3 Lc8 18.Le2*.

17...Lxe2 18.Kxe2 Dxf6 19.Lxf6 Tg8 20.Tad1

Een beter idee was om eerst *20.g3* te spelen. Dat verhindert namelijk zwarts volgende zet.

20...Pf4+ 21.Kf1

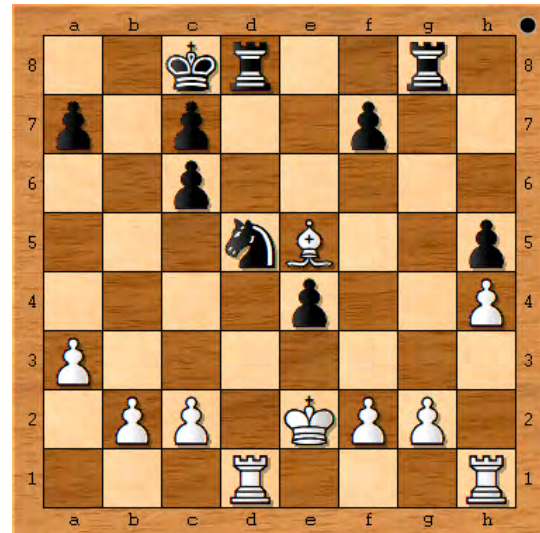
Hier ging ik er vanuit dat zwart met toren op g2 zo slaan. Met het paard kan niet want dat gaat verloren na *21...Pxc2 22.Tg1*. Na *21...Txc2* komt *22.Td4*. Bijvoorbeeld: *22...Tg6 23.Txe4 Pe6 24.Tg1* en zwart moet de torens ruilen en een minder eindspel ingaan.

21...Pd5 22.Le5 0-0-0

Helemaal vergeten dat dit nog mogelijk was. Er dreigt nu *...Pe3+!*

23.Ke2

Voorkomt dat en verbindt de torens.

23...f6

Het is maar goed dat zwart niet op g2 slaat, want ik dacht in eerste instantie dat ik dan die toren zou kunnen vangen met *24.Lg3*, maar dat faalt op *24...Tg8* en *25...T8xc3*.

24.Lg3 f5 25.c4 Pb6

Het zal nu wel even duren voordat dit paard weer meedoet.

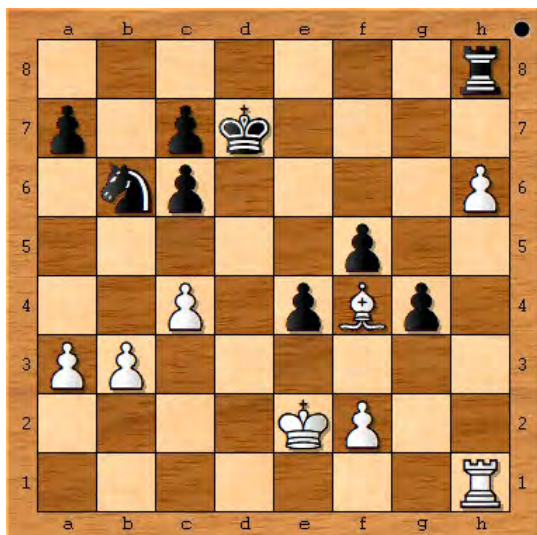
26.b3 Tdf8 27.Lf4 Txc2 28.Thg1 Tg4

Nu zou *29...Tdg8* niet werken, vanwege de truc die ik bij zet 23 noemde: *30.Txc2 Txc2 31.Lg3...* en de witte koning kan de toren op g2 gaan ophalen.

29.Txc4 hxc4

Het is mij niet duidelijk of *29...fxg4* beter is. Wit krijgt nu wel een vrijpion.

30.h5 Th8 31.Th1 Kd7 32.h6

Dit wordt een lastige angel in zwarts stelling.

32...Th7 33.Le5 Pc8

Het zwarte paard moet toch ook meedoen in de verdediging.

34.Lg7

Maar nu doet de zwarte toren weer even niet mee. Het is altijd wat.

34...Pd6 35.Ke3

De witte koning gaat meehelpen in de aanval op pion f4 of de toren op h7.

35...Ke6 36.Kf4 c5 37.Kg5 Kf7

38.Le5

Hier hadden we beiden nog iets van 5 minuten voor het halen van de 40ste zet. Wout verzonk in een diep gepeins en ik zag zijn tijd wegtikken tot onder de minuut en hij leek nog geen aanstalten te maken om een zet te spelen.

Ik hoefde in de wegtikkende tijd niet veel uit te rekenen, want de pion op f5 gaat sowieso vallen; al dan niet na afruil van de loper tegen het paard.

38...Ke6

Hij speelde deze zet toen zijn klok al was versprongen naar de laatste 30 minuten. Toen ik hem daarop opmerkzaam maakte, gaf hij mij een boks en de felicitaties: **1-0**

Vreemd eigenlijk dat de klok niet aangeeft dat de 40 zetten niet op tijd zijn gehaald... Het aantal keren dat de klok is ingedrukt is een indicatie voor het aantal gespeelde zetten, maar geen waterdichte indicatie, dat zal wel de reden zijn.

Oplossing Crypto filippine

- a) Paardvork
- b) Fianchetto
- c) Miniatuur
- d) Randpion
- e) Helpmat
- f) Lettisch
- g) Paardoffer
- h) Desperado
- i) Stikmat
- j) Potremise
- k) Max Euwe
- l) Elorating
- m) Centrum
- n) Loperpaar
- o) Remise
- p) Zetdwang

